

Natura 2000-planer – Landbrugets opgaver

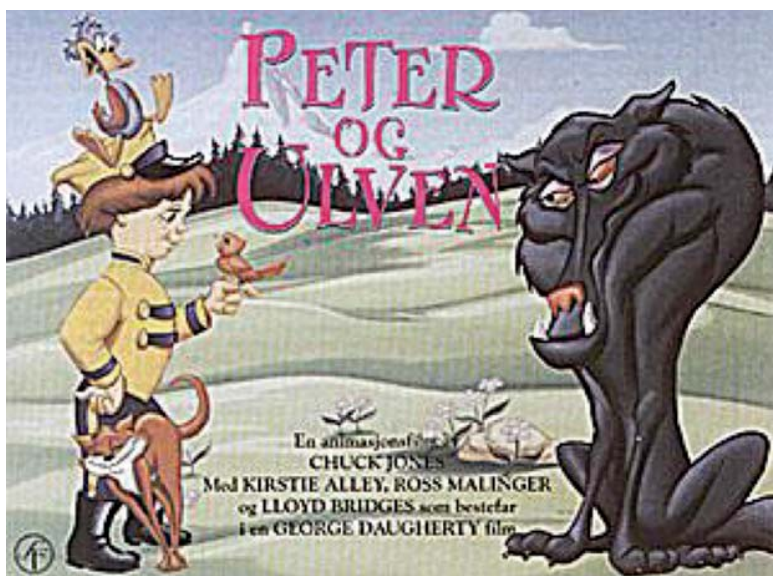
Vi har ventet længe på Natura 2000-planerne – vil de medføre flere restriktioner, end vi allerede kender til i dag?

Specialkonsulent Heidi Buur Holbeck
Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret
Plan & Miljø
hbh@landscentret.dk

Vi venter stadig...

Ulven kommer – ulven kommer! Men hvor er ulven - er den farlig? Hvornår kommer den? Skal vi forsvare os, eller kan vi forlige os med den?

Forløbet omkring Natura 2000-planerne minder efterhånden om historien om Peter og ulven, vi kender dog endnu ikke slutningen på historien.

Vi venter stadig...

Vi kender alle historien om Peter og ulven. Forløbet omkring de kommende Natura 2000-planer begynder næsten at

minde om den historie. Udkastene til indsatsprogrammerne skulle have været i offentlig høring den 22. december 2008 men er siden blevet udskudt gang på

gang. I skrivende stund har vi stadig ikke set eksempler eller udkast til indholdet i planerne.

Igennem flere år er der både lokalt og centralt i det landbrugspolitiske system blevet talt en del om behovet for lokal involvering og nødvendigheden af at sikre lokal indflydelse på indholdet i Natura 2000-planerne. Det er svært at fastholde fokus og holde gang i processen, når planerne gang på gang bliver udskudt, og vi ikke kender indholdet eller niveauet i indsatsprogrammerne.

Store udfordringer venter, men hvor meget nyt kommer der?

Vi ved, at de kommende planer vil ændre dagsordenen for produktionslandbrug – primært husdyrbrug - i og omkring mange Natura 2000-områder. Når handleplanerne bliver realiserede, må vi forvente, at nogle landbrugsarealer vil blive inddraget som naturområder samtidig med, at der vil være skærpede restriktioner for pro-

duktionen. Derfor bliver det en stor udfordring at udvikle og sikre en effektiv og rentabel landbrugsproduktion i Natura 2000-områderne. Det interessante bliver, om der kommer mange flere restriktioner end dem, vi allerede i dag har kendskab til. Umiddelbart må det nok forventes, at den første runde af handleplanerne primært vil have fokus på at beskytte og forbedre eksisterende naturområder frem for at koncentrere indsatsen på produktionsjorden.

Restriktioner via Grøn Vækst i husdyrgodkendelsesordningen

Allerede i dag har vi en viden om de restriktioner, der kommer, eller som er kommet, via anden lovgivning i Natura 2000-områderne. Denne viden gør, at vi kan og bør agere herefter i forhold til rådgivning af landmænd i og omkring Natura 2000-områderne.

Vi ved, at der i Grøn Vækst er fremsat krav om, at det generelle ammoniakkrav skal skærpes til 30% i 2011 i forhold til normtal for bedste staldsystem i 2005/2006.

Den væsentligste ændring bliver dog, at der kommer en meget restriktiv skærpelse af kravene til ammoniakdepositionen i forbindelse med husdyr-udvidelser. Det betyder, at man går fra de nuværende krav om en maksimal *merbelastning* i bufferzonerne, til maksimal *totalbelastning* på 0,2-0,7 kg N/ha afhængigt af antal husdyrbrug i alle Natura 2000-områder.

At der fremover skal ses på totalbelastningen af ammoniak i stedet for merbelastningen, vil for mange produktionslandbrug

blive en kæmpe udfordring.

Andre overraskelser

Også i forbindelse med anmeldelse af visse driftsændringer i Natura 2000-områder har mange landmænd fået den første overraskelse og smagsprøve på restriktiv forvaltning.

Landbrug der påvirker ind i et Natura 2000-område

Fokus har i høj grad været rettet mod konsekvenserne for landbrug, der ligger i Natura 2000-områder. Det er dog lige så vigtigt at se på konsekvenserne for de landbrug, der ligger uden for Natura 2000-områderne, men som påvirker ind i et Natura 2000-område. Man kan frygte, at de ikke får de samme alternative muligheder som landbrug i et Natura 2000-område, men bliver omfattet af de samme begrænsninger.

Rådgivernes rolle

Det er uhyre vigtigt, at landbrugs miljørådgivere bliver meget skarpe i deres rådgivning af de landmænd, der vil blive berørt af Natura 2000-begrænsningerne. Her behøver vi ikke at vente på planer eller nye regler for at agere, for med den viden vi allerede har i dag, bør alle berørte landmænd allerede nu have en strategisk rådgivning om deres fremtidsmuligheder.

Det kræver en høj grad af realisme og faglig indsigt hos miljørådgiverne at sikre, at de rigtige beslutninger om den fremtidige produktion bliver truffet. Landmændenes ønsker *skal* kobles med viden om de reelle begrænsninger, der ligger i Natura 2000-områderne. Det er en hårfin balance, hvor myn-

dighederne samtidig skal have fagligt velkvalificeret mod- og medspil.

Behov for at tænke alternativt

Vi må indstille os på, at de nuværende og fremtidige begrænsninger vil betyde, at en del produktionslandbrug ikke vil kunne udvikles og derfor med tiden vil lukke. Det vil ske medmindre, der kan opstilles attraktive og gode alternativer til den nuværende produktion.

Et oplagt eksempel er en malkekvægsbesætning, der ikke kan få en husdyrgodkendelse igennem på grund af for høj totalbelastning med ammoniak til et naturområde. Kan produktionen ændres, således at der fremadrettet bliver satset på at etablere en kødkvægsproduktion, der kan pleje de nærliggende naturarealer?

Det kræver, at der er et reelt økonomisk alternativ, samt at landmanden tør se fordelene og har mod på at opsøge den mulighed, der ligger i at bo i et særligt naturområde. At tage sådan et skridt kræver, at der er rum til at tænke anderledes. Det kræver mod, men det vil også være en mulighed for at tage kampen op mod ulven på en konstruktiv måde frem for at stå tilbage på sidelinjen, når ulven har taget for sig af retterne. ■